

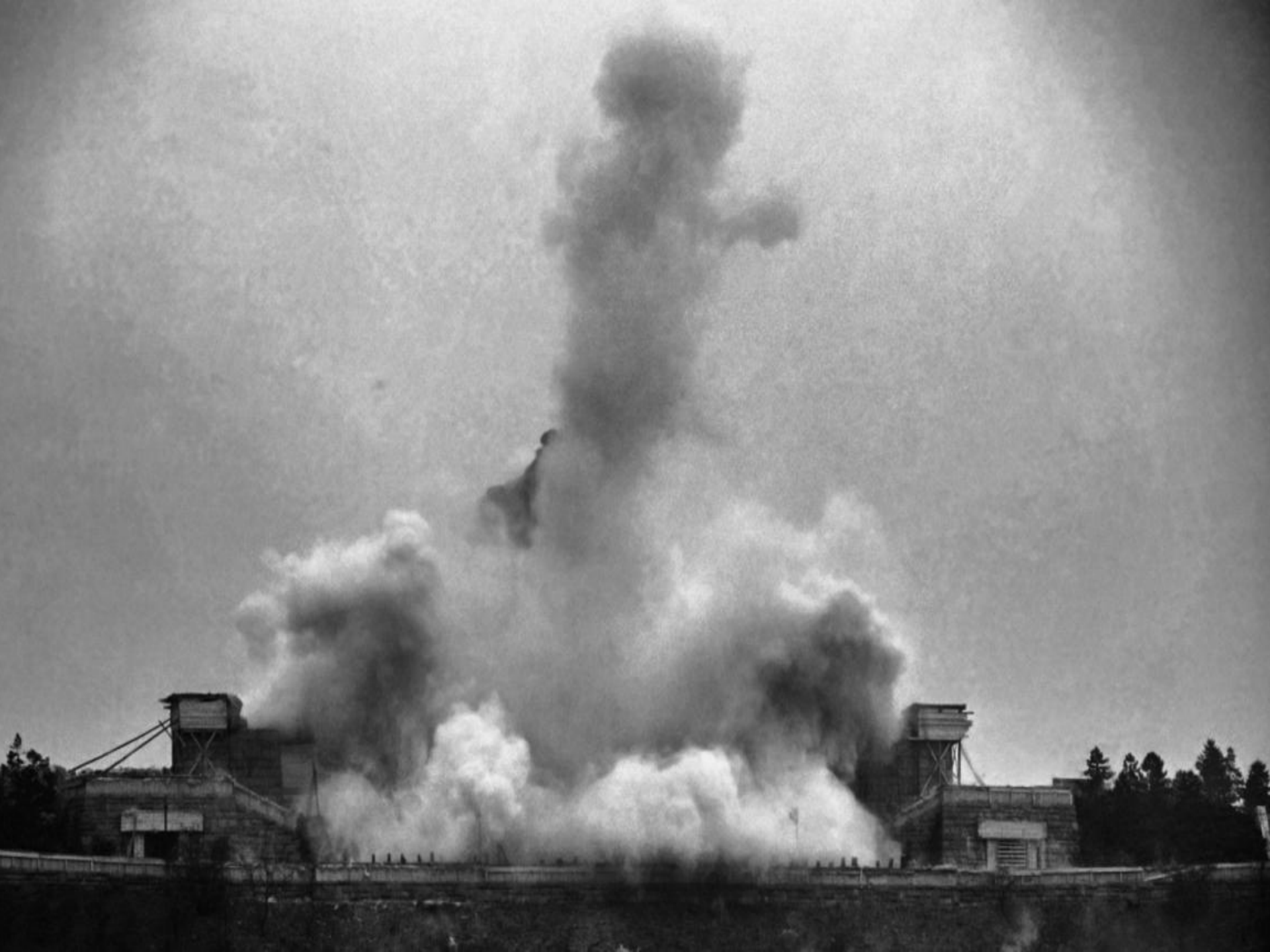
August 1968

Ako tanky Varšavskej zmluvy prevalcovali
socializmus s ľudskou tvárou

Peter JAŠEK, Ústav pamäti národa

Bratislavské predjarie

- 60. roky: Začína politické uvoľňovanie (v Sovietskom zväze už od roku 1956)
- Priaznivé medzinárodné podmienky
- Destalinizácia spoločnosti
- Ekonomická reforma
- Rehabilitácie komunistov
- Nástup Alexandra Dubčeka
- Snaha o federalizáciu

Alexander Dubček

KULTÚRNY ŽIVOT 1

1. januára 1966
Brottilera • Kčs 1,-

Die II. decembra si k to obililo vo všetkých našich domoch obilnicu zrna. Odočítajú sa v ústach a v ústach.

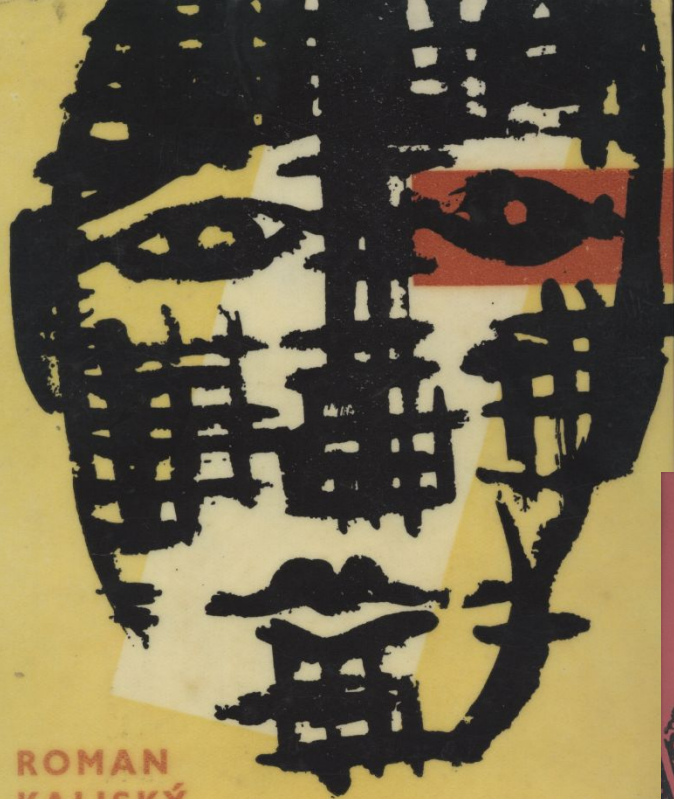
„Peta (19) - Ministerstvo vnútra, hlavná organizácia občianov, pripravuje občianov, ktorí v našich školách študujú na vianočný prázdninový sviatok a podčiakajú z veľmi veľkou úspechmi. Na tieto podčiakajú je upozorenie všetkých, ktorí majú byť v ústach zrna. Dovoľte sa pozrieť, že pri darovaní sviatku sa zrna zrna, ktorí majú byť zrna. Preto je to, aby zrna zrna zrna zrna.“

Je to v ústach zrna, ktorí z našich školách študujú na vianočný prázdninový sviatok a podčiakajú z veľmi veľkou úspechmi.

„Dovoľte sa pozrieť, že pri darovaní sviatku sa zrna zrna, ktorí majú byť zrna. Dovoľte sa pozrieť, že pri darovaní sviatku sa zrna zrna, ktorí majú byť zrna. Preto je to, aby zrna zrna zrna zrna.“

Štyri otázky po dvadsiati rokoch • Z nových veršov Ladislava Novomeského • Gustav Husák pokračuje • John Steinbeck — Fazufa • Stanislav Šmatlák o výbere z Felixových kritik • Silvestrovské čítanie

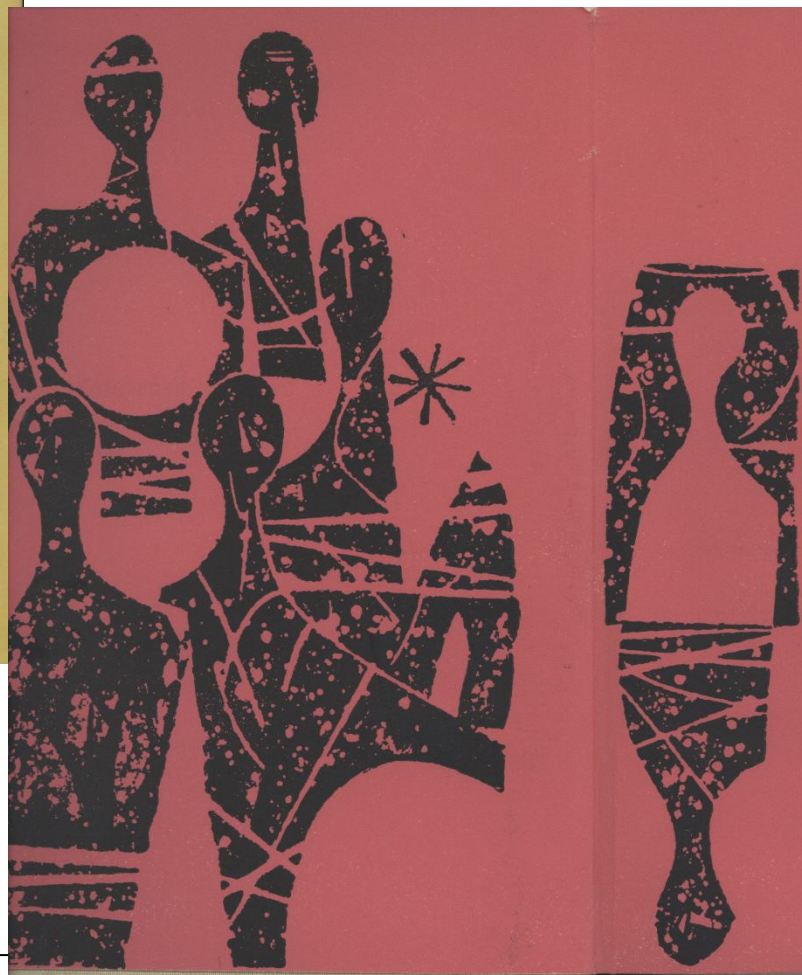

ROMAN
KALISKÝ

**OBŽALOVANÝ,
VSTAŇTE!**

SLOVENSKÝ SPISOVATEĽ

Ladislav
Mňačko

**Oneskorené
reportáže**

ROMAN STANAV VYŠE
11.3.1963
VYDANIE 20.000

1963

Vydavateľstvo
politickéj
literatúry

807

Rok 1968 v Československu

- Január – nástup Alexandra Dubčeka
- Február – oslavy tzv. Víťazného februára
- Marec – voľba Ludvíka Svobodu za prezidenta, rekonštrukcia vlády
- Apríl – akčný program KSČ, personálne zmeny, nová vláda
- Máj – prvomájové oslavy
- Jún – vojenské cvičenie Šumava; 2 000 slov

Socializmus s ľudskou tvárou

- Zrušenie cenzúry
- Otvorenie hraníc a sloboda cestovania
- Povolenie činnosti nekomunistických spolkov (K231, SONOP, KAN)
- Ekonomická reforma umožňujúca drobné podnikanie
- Rehabilitácia obetí 50. rokov
- Federalizácia
- Obnovenie gréckokatolíckej cirkvi

ročník I.

27. června 1968

číslo

18

Literární noviny

ročník XVII. č. 18

cena 1.20 Kčs

DL

LITERÁRNÍ
LISTY

TÝDENÍK
SVAZU ČS.
SPISOVATELŮ

toto číslo vychází
v nákladu 300 000 výtisků

DVA TISÍCE SLOV

Nepřítel občana není někdo nějako málo. Pak přitý dají špatné činy a odměny, které obrazy jeho dělníků odrazí a charakter, a každým přijímá vítězná národní program sociálního. Jeho řízení se však do-
máhá do rukou nepříjemným lidem. Ne-
vedla by být, že nemají dost stá-
tních služeb, včetně zřízení
na straně veřejnosti, které
mnozí byli zřízli v obřadně
množství a službami, aby mohli vyčle-
nit mnohé druhých a připomíná
postupně vyvíjející se společnosti.

Komunistická strana, která má je

všech stranou dělníků lidí, postupně
je vyvíjená za účelem, až je do-
šla všechny a nic jiného už nemůže.
Máme to tak říci a vědí se a si
nemůžeme mezi námi ještě zklamání
naš vztahy je tak velké jako stá-
tním straně. Chybí jim velmi
zabývá strana a politické strany a
dělníků strany v morálním orga-
nizaci, je třeba velmi přehlednosti
pro všichni své strany, včetně sta-
něže a říjí se špatně vědět.
Jejich příty se zdá se první i
člověk strany, která nebývá určitě
zároveň tak, aby v ní bez ostatních

KTÉRÉ PATNÍ
OBLIKŮM,
ZENŮLŮCŮM,
ÚŘEDNÍKŮM,
VĚDCŮM,
UMĚLCŮM
A VŠEM

přítel málo náhodně vlna porádal
dát, kteří by si přiznala proměnovat,
tak aby se stala hrdla do občanské
máti. Mnozí komunisté první kome-
ta špatně rozuměl, ale nepodařilo
se jim zabránit silně a toho, co se
málo.

— KTO NENASTANŮ KOMPLMÁČE, MÁLO BY TO BYT V DEVA

O koho se opřít

A. J. SIEMM

Limity socializmu s ľudskou tvárou

- Demokratizácia vs. Demokracia
- Vedúca úloha KSČ v spoločnosti
- Členstvo v RVHP a Varšavskej zmluve
- Tlak Sovietskeho zväzu
(a obavy jeho spojencov)
- 5. kolóna dogmatikov vnútri KSČ

ČLENSKÁ
LEGITIMÁCIA

KSČ

5. Kolóna

Alois Indra

Brežnev a Biľak

Postoj zahraničia

- Opatrné sympatie Západu
- Rok 1968: fenomén svetových dejín
- Študentské nepokoje na Západe, atentáty, vojny
- Sovietsky zväz: veľké výhrady a systematická diplomatická ofenzív proti socializmu s ľudskou tvárou
- Sympatie neutrálnych štátov, ako Juhoslávia či Rumunsko

Diplomatická ofenzíva

- Schôdzka v Drážd'anoch 23. – 24. marca
- Sformovanie päťice štátov: Sovietskeho zväzu, Poľska, Maďarska, Bulharska, NDR
- Rokovania 4. mája v Moskve
- Varšavská schôdzka 14. – 15. júla

Predvečer invázie

- Rokovania v Čiernej nad Tisou
- Bratislavské stretnutie
- Telefonát Brežneva s Dubčekom:
Urobte, čo uznáte za vhodné!

Pozývaci list

- Existovalo viacero tzv. pozývacích listov
- Najznámejší – list 5 signatárov odovzdaný na schôdzke v Bratislave
- Signatári: V. Biľak, A. Kapek, D. Kolder, A. Indra, O. Švestka.

Увлеченный Леонид Ильич,

с сознанием полной ответственности за наше решение обращаемся к Вам со следующим нашим заявлением.

Наш по существу здоровый послеливневский демократический процесс, исправление ошибок и недостатков прошлого, и общее политическое руководство обществом постепенно вырывается из рук центрального комитета партии. Печать, радио и телевидение, которые практически находятся в руках правых сил, настолько повлияли на общественное мнение, что в политической жизни страны сейчас без сопротивления общественности начинают принимать участие элементы враждебной партии. Они развивают волну национализма и шовинизма, вызывают антикоммунистический и антисоветский психоз.

Наш коллектив - руководство партии - совершил ряд ошибок. Мы не смогли правильно защитить и провести в жизнь марксистско-ленинские нормы партийной жизни, и прежде всего принципы демократического централизма. Руководство партии уже не способно в дальнейшем успешно защищаться перед атаками на социализм, не способно организовать против правых сил ни идеологического, ни политического отпора. Само существо социализма в нашей стране стоит под угрозой.

Политические средства и средства государственной мощи в нашей стране в настоящее время уже в значительной степени парализованы. Правые силы создали благоприятные условия для контрреволюционного переворота.

В такой тяжелой обстановке обращаемся к вам, советские коммунисты, руководящие представители КПСС и СССР, с просьбой оказать нам действительную поддержку и помощь всеми средствами, которые у вас имеются. Только с вашей помощью можно вырвать ЧССР из грозящей опасности контрреволюции.

Мы сознаем, что для КПСС и СССР этот последний шаг для защиты социализма в ЧССР бы не был легким.

„Zvací dopis“

Vážený Leonide Iljiči,

vědomí si plně zodpovědnosti za své rozhodnutí se na Vás obracím s následujícím prohlášením.

Náš v podstatě zdravý polednový demokratický proces, náprava chyb a nedostatků minulosti i všeobecné politické řízení společnosti se postupně vymykají z rukou ústředního výboru strany. Tisk, rozhlas i televize, které se prakticky nacházejí v rukou pravicových sil, natolik ovlivnily všeobecné mínění, že v politickém životě strany se v současné době začínají bez odporu veřejnosti uplatňovat živly, které jsou vůči straně nepřátelské. Rozněcují vlnu nacionalismu a šovinismu a vyvolávají antikomunistickou a antisovětskou psychózu.

Náš kolektiv - vedení strany - se dopustil mnoha chyb. Nedokázali jsme správně obhájit a uvádět do života marxisticko-leninské normy stranického života, v první řadě principy demokratického centralismu. Vedení strany už není s to se nadále úspěšně bránit útokům na socialismus, není schopno zorganizovat proti pravicovým silám ani ideologický, ani politický odpor. Je ohrožena sama podstata socialismu v naší zemi.

Поэтому мы будем изо всех своих сил бороться собственными средствами. Но в случае, если бы наши силы и возможности были исчерпаны или если бы не принесли положительных результатов, то считайте это наше заявление за настоятельную просьбу и требование ваших действий и всесторонней помощи.

В связи со сложностью и опасностью развития обстановки в нашей стране, просим вас о максимальном всекрежном отношении к этому нашему заявлению, по этой причине пишем его прямо лично для Вас на русском языке.

A
and
Kolder Kulkomir

Ilja
Luerth
6. 8. 1967

- Politické prostředky i prostředky státní moci v naší zemi jsou v současné době už do značné míry ochromeny. Pravicové síly si vytvořily příznivé podmínky pro kontrarevoluční převrat.

V této těžké situaci se obracíme na vás, sovětské komunisty, vedoucí představitele KSSS a SSSR, s prosbou, abyste nám všemi prostředky, které máte k dispozici, poskytli účinnou podporu a pomoc. Pouze s vaší pomocí bude možné vytrhnout ČSSR z hroziícího nebezpečí kontrarevoluce.

Víme, že pro KSSS a SSSR by tento poslední krok na obranu socialismu v ČSSR nebyl lehký. Proto budeme ze všech svých sil bojovat vlastními prostředky. Ale v případě, že by se naše síly a možnosti vyčerpaly nebo pokud by nepřinesly kladné výsledky, pak považujte toto naše prohlášení za naléhavou prosbu a žádost o váš zásah a o všestrannou pomoc.

Vzhledem ke složitosti a nebezpečnému vývoji situace v naší zemi vás prosíme o maximální utajení tohoto našeho prohlášení, a z tohoto důvodu píšeme přímo Vám osobně a v ruském jazyce.

Dopis končí podpisy: Alois Indra, Drahomír Kolder, Antonín Kapek, Oldřich Švestka, Vasil Biřak.

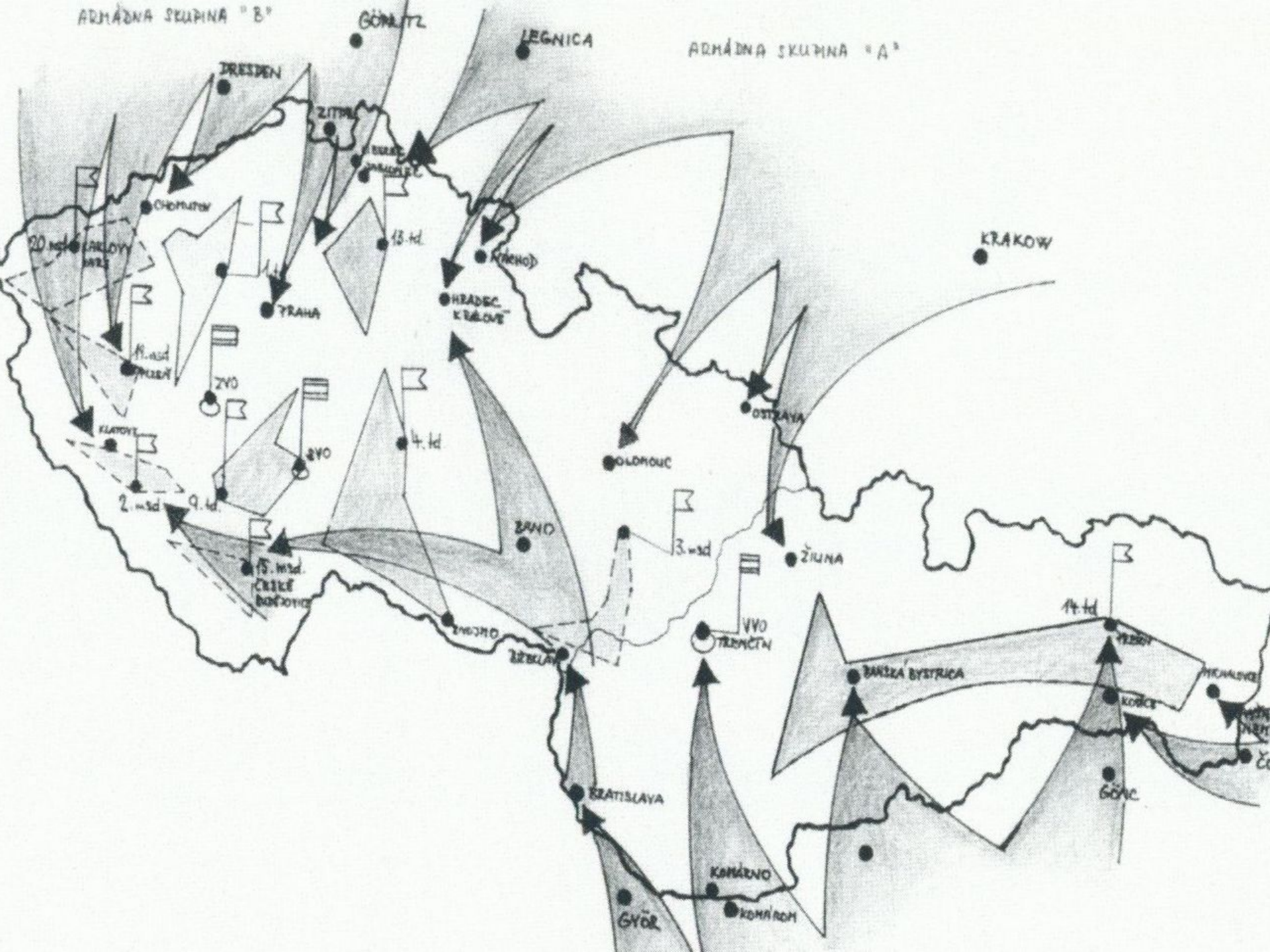

21. August 1968

- Participovali armády **4 štátov** (NDR iba politicky)
- Celková sila invázných vojsk: 500 000 vojakov, 6300 tankov, 2000 diel, 800 lietadiel
- Na Slovensku **48 000 sovietskych, 10 000 maďarských a 1 000 bulharských vojakov**
- Masové protesty v uliciach miest po celom Slovensku
- Celkovo **108 obetí**, z toho **37 na Slovensku**

ARMÁDNA SKUPINA "B"

ARMÁDNA SKUPINA "A"

ETO BAŠE DELO
NOSTE SHUĐOK
NA HANBU
VRAHOM

Čakame
odplat

RUŠ
RUŠ

MOTOK
VRAHOM

21 VIII 1968

TÁTO STRELA → ☩ Kpt J. HOLIK
ZABILA 105 TĚŠOVSKÝ (ZAHANBY) VRAHOM!
40ROČNÉHO
MUŽA

Dôsledky 21. augusta

- Moskovské rokovania – prijatie diktátu Kremľa
- Personálne výmeny – za prívržencov demokratizácie nastupujú tzv. politickí realisti a kolaboranti
- Postupné odbúravanie slobôd dosiahnutých počas demokratizačného procesu
- Brutálne potláčanie protestov v roku 1969

ŽÁDNÝ KOMPROMIS-ZA ZRADU
PRYČ S KABINETNÍ POLITIKOU
ODMÍTÁME MOSKEVSKÉ DOHODY

Normalizácia

- Vedúca úloha KSCĽ v praxi – masová čistka v roku 1970
- Poučenie z krízového vývoja
- Rozdelenie spoločnosti na nomenklatúru (KSCĽ, ŠtB) - šedú zónu (väčšina spoločnosti) a disidentov (odporcov režimu)
- Normalizácia až do roku 1989

POUČENIE
z krízového vývoja
v strane a spoločnosti
po XIII. zjazde KSČ

Schválené na plenárnom zasadaní

ÚV KSČ v decembri 1970

